

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

www.dirshu.co.il באדיבות דרשו

תפילה החפץ חיים

תפילה על לשון הרע

תפילה על הדיבור ועל השמיעה – על דיבור לשון הרע ושמיעת לשון הרע, שחיברה רבינו ה"חפץ חיים" זצ"ל, ונמצאת בספר "חובת השמירה", וכתב:

נכון שיבקש בקשה זו בבוקר אחר התפילה, וגם ממילא בזכירתו בפה יהיה לו דבר זה למוזכרת, שלא ילכד בו.

כְּדַכְתִּיב: "וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשֵׁב". וְלִהְיוֹת
זֶהִיר מֵאוֹנָאת דְּבָרִים, כְּמוֹ דְכָתִיב: "וְלֹא
תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ", וְקִבְלוּ חַז"ל, שֶׁהוּא
קָאִי [-שְׁכוּונת הפסוק] עַל אוֹנָאת דְּבָרִים.
וְלִהְיוֹת זֶהִיר מִהַלְבֵּנת פְּנִים, אֲפִילוּ בְשַׁעַת
תוֹכְחָה כְּמוֹ דְכָתִיב: "הוֹכַח תוֹכִיחַ אֶת
עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֶטְא". וְלִהְיוֹת זֶהִיר
מִלְדַּבֵּר דְּבָרֵי גֵאוּה, כְּמוֹ דְכָתִיב: "הִשְׁמַר
לְךָ פִּי תִשְׁכַּח אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ", וְקִבְלוּ חַז"ל,
שֶׁהוּא אֲזִהְרָה לְגִסֵּי הָרוּחַ, וְכְמוֹ דְכָתִיב:
"וְרַם לְבַבְךָ וְשִׁכַּחְתָּ", וְכִדְאִיתָא [-וכמובא]
בְּגִמְרָא: "גֵאוּה, אֲפִילוּ בְּלֵב אָסוּר, כְּדַכְתִּיב:
"תוֹעֵבַת ה' כָּל גְּבוּה לֵב". וְכֵן מִלְדַּבֵּר דְּבָרֵי
מַחְלָקַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "וְלֹא יִהְיֶה פִקְחָה
וְכַעֲדָתוֹ", וְכִדְאִיתָא בְּגִמְרָא, שֶׁהוּא אֲזִהְרָה,
שֶׁלֹּא לְהַחֲזִיק בְּמַחְלָקַת: "וְכֵן מִלְדַּבֵּר דְּבָרֵי
כַּעֲס, שֶׁהוּא גַם כֵּן עוֹן חָמוּר מְאֹד בְּעֵצְמוֹ,
וְגַם מְבִיא לִיָּדֵי מַחְלָקַת וְשֶׁאֵר דְּבוּרִים
אָסוּרִים, וְאֶמְרוּ חַז"ל. כָּל הַפּוֹעֵס כָּאֵלוֹ
עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. וְזִכְנֵי שֶׁלֹּא לְדַבֵּר, כִּי אִם
דְּבַר הַצָּרִיךְ לְעִנְיָנִי גּוֹפֵי אוֹ לְנַפְשִׁי, וְשִׁיחֵיו
כָּל מַעֲשֵׂי וְדְבוּרֵי לְשֵׁם שְׁמַיִם

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֵל רַחוּם
וְחַנוּן, שֶׁתִּזְכְּנֵי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְשִׁמּוֹר פִּי
וְלִשְׁוֵנֵי לְבָבִי לְהִלְכֵד בְּדְבוּרִים אָסוּרִים,
דִּהְיֵנוּ מֵעוֹן לְשׁוֹן הָרַע, כְּדַכְתִּיב: "לֹא תִשָּׂא
שִׁמְעַ שְׂוֹא", וְקָרִי בֵּה לֹא תִשָּׂא, שֶׁאֲסָרָה
הַתּוֹרָה לְסַפֵּר וּלְקַבֵּל, וְגַם מֵעוֹן רְכִילוֹת
כְּדַכְתִּיב: "לֹא תִלַּךְ רְכִיל בְּעַמֶּךָ". וְאֶהְיֶה
זֶהִיר מִלְדַּבֵּר אֲפִילוּ עַל אִישׁ יְחִידִי, וְכָל
שֶׁכֵּן מִלְדַּבֵּר דִּלְטוֹרִיא [-לשון הרע] עַל
כָּל יִשְׂרָאֵל, שֶׁעוֹנוֹ חָמוּר מְאֹד. וְכָל שֶׁכֵּן
לְהַזְהִיר מִלְּהַתְרַעַם עַל מְדוּתָיו שֶׁל הַקְּדוּשׁ
כְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא עוֹן חָמוּר יוֹתֵר מִן הַכֹּל,
וְכַדְכָתִיב בְּפָרָשַׁת חֻקַּת: "וְתִקְצַר נַפְשׁ
הָעַם בְּדַרְךָ וַיְדַבֵּר הָעַם בְּאַלְקִים וּבְמִשָּׁה",
וְעָבוּר זֶה נִשְׁלַחוּ עֲלֵיהֶם הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים
וְכוּ' "וַיֹּאמְרוּ חֲטֹאנוּ, כִּי דִבַּרְנוּ בֵּה' וּבַךְ".
וּמִלְדַּבֵּר דְּבָרֵי שֶׁקֶר, כְּמוֹ דְכָתִיב: "מִדְּבַר
שֶׁקֶר תִּרְחֹק". וּמִלְדַּבֵּר דְּבָרֵי חֲנִפָּה, שֶׁמִּיָּפֶה
לְאִישׁ עוֹל עוֹלוֹתָיו בְּפָנָיו, כְּמוֹ דְכָתִיב
בְּפָרָשַׁת מִסְעִי: "וְלֹא תַחֲנִיפוּ". וּמִלְדַּבֵּר דְּבָרֵי
לִיצְנוּת, כְּמוֹ דְכָתִיב: "וְעַתָּה אֵל תִּתְלוּצְצוּ,
כִּי יַחֲזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם". וּמִלִּישָׁב בֵּין לִיצְנִים,